

БІЗНЕС В УКРАЇНІ: НОВІ СФЕРИ ДЛЯ ЕКСПОРТУ

Ю.І. Головня, канд. екон. наук, доцент

В.О. Гузь, здобувач вищої освіти

Київський національний торговельно-економічний університет

Згідно з даними Держстату, експорт послуг у 2017 році в порівнянні з 2016 роком збільшився на 9,6 % (на 438,6 млн дол.), тому можна вважати, що експорт послуг є новим стратегічним напрямком для зовнішньоекономічної діяльності України. Наразі Україна надає транспортні послуги (55,9 %), а також, значну частку в експорті послуг займають комп'ютерні та інформаційні послуги – 15,8 %, послуги з переробки матеріальних ресурсів – 13,1 % та ділові послуги – 8 % [1].

Новим пріоритетним напрямом для експорту послуг є сфера ІТ-технологій. Для стимулювання ведення бізнесу у сфері надання ІТ послуг було б доцільно ввести пільгове оподаткування, яке б приваблювало підприємців у дану сферу. Такий досвід в Україні уже був, але пільговою ставкою оподаткування користувалася вкрай мала кількість підприємців. До 1 січня 2015 року ІТ-компанії сплачували податок на прибуток у розмірі 5 %, але потім пільгове оподаткування було скасоване, і прибуток суб'єктів програмної індустрії обкладався податком у розмірі 18 % (стандартна ставка) [2].

Окрім експорту послуг, Україні потрібно вдосконалити структуру експорту товарів, адже зараз вона має статус сировинного додатку. Аграрний сектор України володіє значною частиною вкрай родючих земель, що дозволяє їй виробляти сільгосппродукції значно більше, ніж потребує внутрішній ринок. Наразі аграрний сектор є основним локомотивом розвитку національної економіки та її ефективної інтеграції в світовий економічний простір. Вітчизняний агропромисловий комплекс створює близько 12 % валової доданої вартості держави, є одним з основних бюджетоформуючих секторів національної економіки, частка якого у зведеному бюджеті України за останні роки становить в середньому 12 %, а у товарній структурі експорту – понад третину [3].

Україна повинна позбавитись статусу сировинного додатку інших країн світу, адже таким чином вона втрачає значні прибутки та нові робочі місця, які виникають при переробці сільськогосподарської сировини. Оскільки в світі поступово збільшується попит на корисну їжу, зокрема пшеницю твердих сортів, потрібно замислитись над збільшенням її виробництва. В Україні, традиційно, основною зерною культурою є вирощування озимої м'якої пшениці, тому варто змінити вектор розвитку зернового виробництва на користь пшениці твердих сортів. При цьому слід експортувати не пшеницю, а продукти її переробки зі значно більшою доданою вартістю, наприклад муку, макарони з твердих сортів, цільнозерновий хліб, та висівки.

Щоб вивести бізнес в Україні на новий рівень необхідно побороти низку проблем, а саме: знизити рівень корупції, досягти політичної стабільності, спростити підприємцям доступ до фінансових ресурсів, ввести пільгове оподаткування, підвищити якість освіти майбутніх фахівців [4, с. 68]. З боку самих підприємців – впроваджувати інноваційну складову у виробничу та маркетингову діяльність, використовувати лише інтенсивні методи ведення агробізнесу та бізнесу взагалі, підвищувати якість продукції та її конкурентоспроможність на світовому та внутрішньому ринках.

Отже, введення пільгової системи оподаткування для окремих, пріоритетних сфер, як наприклад сфера надання ІТ послуг та виробництво сільськогосподарської продукції, може допомогти Україні покращити економічне становище та стимулювати бізнес. Крім того, це частково зупинить відтік капіталу у офшорні зони. Втеча вітчизняного капіталу в офшорні зони зумовлена несприятливим місцевим інвестиційним та податковим кліматом. Економічна та політична нестабільність, швидко змінюване законодавство, недовіра до влади, а також низький рівень розвитку інфраструктури фінансового ринку роблять Україну не вигідною для ведення бізнесу.

Перелік посилань:

1. Експорт послуг зріс на 9,6% – до \$5 мільярдів [Електронний ресурс] // УКРІНФОРМ: Мультимедійна платформа інформовлення України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2286759-derzstat-cogoric-eksport-poslug-zris-na-96-do-5-milardiv.html>.

2. Налоговые льготы для IT-индустрии в Украине [Електронний ресурс] // Юридическая помощь IT индустрии. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://itin.ua/nalogovie-lgoti-dlya-it-industrii-v-ukraine.html>.

3. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року: розпорядження КМУ від 30.12.2015 р. № 1437-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248907971>

4. Лисак М.А. Угода про асоціацію України з ЄС та стан торгівлі продовольчими товарами [Текст] / М.А. Лисак // Економіка АПК. – 2016. – № 10. – С.66-72.